

واحد یادگیری ۳

توسعه ارتباط و مشارکت مربی با کارکنان

پودمان در یک نگاه

این قسمت سومین پودمان درس پرورش مهارت‌های ارتباطی و مشارکتی است. زمان آموزش ۶۰ ساعت است که به صورت ۲۴ ساعت نظری و ۳۶ ساعت عملی تدریس می‌شود. بسته یادگیری این واحد یادگیری شامل کتاب درسی، کتاب راهنمای هنرآموز و کتاب همراه هنرجو، فیلم و پوستر آموزشی است. مسیر یادگیری و ساعت آموزشی هر مرحله از این واحد یادگیری با احتساب ۴۰٪ نظری و ۶۰٪ عملی است.

هدف توانمندسازی ۱-۳: روش‌های ارتباط و مشارکت مربی با کارکنان مرکز پیش از دبستان را شرح دهد.

فعالیت ۱

با بیان موضوع این پودمان، جمله مربوط به آن و پرسش و پاسخ در مورد آن، اهداف توانمندسازی پودمان را برای هنرجویان بیان کنید. با مشارکت آنها خلاصه‌ای از دو پودمان ارتباط و مشارکت با کودک و مدیر را مرور کنید. سپس از آنها بخواهید موقعیت مطرح شده در فعالیت ۱ را مطالعه کنند و با توجه به موضوع پودمان و هدف توانمندسازی مربوط، در گروه‌های کلاسی در مورد نقش مشارکت و همکاری اعضا خانواده در گذراندن روزی خوش، گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند. با جمع‌بندی و نتیجه‌گیری نظرات هنرجویان در مورد ارتباط و مشارکت در مراکز پیش از دبستان با آنها گفت‌وگو کنید و توضیحات خود را با هدایت توجه آنها به مشاهده شکل مربوط در این مورد کامل کنید.

فعالیت ۲

برای تکمیل توضیحات در مورد ارتباط و مشارکت در مراکز پیش از دبستان، از هنرجویان بخواهید با توجه به موقعیت مطرح شده در گروه‌های کلاسی، در مورد نقش مشارکت مربیان و همکاران در برگزاری موفق همایش روز جهانی کودک، گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند. با جمع‌بندی نظرات گروه‌های کلاسی، در مورد نقش مشارکت کارکنان در برگزاری موفق همایش مورد نظر توضیح دهید. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب زیر استفاده کنید:

دانستنی‌های هنرآموز

آشنایی با روز جهانی کودک
۸ اکتبر مطابق با ۱۶ مهر روز جهانی کودک نام دارد. کشورهای جهان روزهای کودک مختلفی برای خود دارند؛ اما روز جهانی کودک را خود کودکان به وجود آورده‌اند. در سال ۱۹۸۶ در چنین روزی ۲ تن از دانش‌آموزان ۹ ساله مدرسه آتاتوری در نیویورک با نگارش نامه‌ای از همه بچه‌های دنیا خواستند که با هم روزی را به صلح اختصاص دهند. در پیام یکی از بنیانگذاران روز جهانی کودک آمده است: «بزرگ‌ترهای ما عقاید ثابتی دارند. آنها ما را دوست دارند چون بچه‌هایشان هستیم، اما آیا آنها می‌دانند که چه دنیایی را برای ما به وجود می‌آورند. اگر کمترین اشتباهی در ماشین هسته‌ای آنها رخ دهد، ما هرگز شانس برای رشد نخواهیم یافت. ما امکانی برای رشد و پرورش می‌خواهیم». کودکان در روز جهانی کودک می‌خواهند این تضاد را یادآور شوند که در حالی که سالانه هزینه‌های غیرقابل تصویری صرف تولید

انواع سلاح‌های هسته‌ای و غیرهسته‌ای می‌شود، کودکان بسیاری از گرسنگی، نداشتن امکانات بهداشتی، سوء تغذیه و ... می‌میرند. یونیسف اعلام کرده است که تنها با اختصاص ۵ دلار برای هر کودک می‌توان جان ۹۰٪ از کودکانی را که سالانه می‌میرند، نجات داد و برای بهبودی چشمگیر زندگی کودکان جهان سوم کافی است که همان مبلغ در یک سال خرج شود و این مبلغ تنها معادل بودجه ۶ هفته تسلیحاتی جهان است. کودکان آسیب‌پذیرترین گروه در هر جامعه هستند و از هیچ چیز آنان از جمله غذا، پوشاک و نیازهای دیگرشان نباید کاست. بی‌توجهی به وضعیت کودکان به علت مشکلات اقتصادی و کاستن بودجه‌هایی که شرایط زندگی و حیات کودکان را خدشه‌دار می‌سازد، به امید اینکه اقتصاد آینده کشور تأمین باشد، نه توجیه و بازده اقتصادی دارد و نه حرکتی انسانی محسوب می‌شود. کودکان خالق زیباترین احساس‌ها و عشق‌ها هستند.

شکل ۸- کودکان دنیا

با جمع‌بندی نتیجه فعالیت قبل، از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد ضرورت ارتباط و مشارکت مربیان با همکاران در برگزاری موفق برنامه‌های آموزشی در یک مرکز پیش از دبستان گفت‌وگو کنند و فهرستی از ضرورت و اهمیت ارتباط و مشارکت در مراکز پیش از دبستان را در کلاس ارائه دهید. با مشارکت آنها و جمع‌بندی نظرات گروه‌ها، فهرستی از فواید ارتباط و مشارکت در مراکز پیش از دبستان تهیه کنید و توجه آنها را به نمودار مربوط جلب کنید.

فعالیت ۳

فعالیت ۴

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی فعالیتی گروهی (مانند روز دانش آموز، برگزاری نمایشگاه و غیره) را انتخاب کنند و در مورد تأثیر مشارکت گروهی در انجام موفق این فعالیت‌ها با آنها گفت‌وگو کنید. با جمع‌بندی نظرات از آنها بخواهید نتیجه را به صورت یک پیام در تابلوی اعلانات در کلاس نمایش دهند.

هدف توانمندسازی ۳-۲: فهرستی از شیوه‌های ایجاد ارتباط و مشارکت مربی با کارکنان مرکز پیش از دبستان را تهیه کند.

فعالیت ۵

با معرفی هدف توانمندسازی این قسمت، از هنرجویان بخواهید با استفاده از تجربه‌ها و آموخته‌های خود در گروه‌های کلاسی در مورد شیوه‌های مشارکت دوستان گفت‌وگو کنند و نتیجه را به صورت فهرستی از شیوه‌های ارتباط و مشارکت ارائه دهند. با جمع‌بندی نظرات و مشارکت آنها در مورد روش‌های ایجاد ارتباط و مشارکت مربیان با همکاران در مراکز پیش از دبستان و شکل مربوط، گفت‌وگو کنید و توضیحات لازم را با مثال‌های کاربردی کامل کنید. توجه آنها را به این نکته که واگذاری اختیارات و مسئولیت‌ها متناسب با توانایی همکاران و مرتبط با موضوع این قسمت است، جلب کنید و در مورد آن گفت‌وگو کنید.

فعالیت ۶

با کامل کردن توضیحات روش‌های ایجاد ارتباط و مشارکت، از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی یکی از مشکلات آموزشی و رفتاری کودکان مانند شرکت نکردن کودک در فعالیت‌های گروهی، کودک خجالتی و غیره را در نظر بگیرند. سپس با راهنمایی شما و استفاده از یکی از شیوه‌ها، آن را بررسی کنند و نتیجه را به صورت گزارش در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۷

این فعالیت گروهی را با یادآوری مجدد انواع منابع علمی معتبر برای هنرجویان آغاز کنید و از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد روش‌های ایجاد ارتباط و مشارکت کارکنان در محیط‌های آموزشی در منابع علمی جست‌وجو کنند و نتیجه را به صورت کارت‌های زنجیره‌ای^۱ که در کتاب دانش فنی با روش درست کردن آن آشنا شدید، در کلاس ارائه دهند. نمایشگاهی از این کارت‌های زنجیره‌ای در کارگاه برگزار کنید و اشکالات هنرجویان در این قسمت را پاسخ دهید.

فعالیت ۸

با توضیح روش ایفای نقش و با مشارکت گروه‌های کلاسی، از هنرجویان بخواهید هر گروه با انتخاب موضوعی مرتبط، مانند احترام به محیط زیست، و مشخص کردن نقش هر فرد، یکی از روش‌های ارتباط و مشارکت در مراکز پیش از دبستان را در کلاس اجرا کنند.

۱- برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد کارت‌های سری، به کتاب دانش فنی پایه در سال دهم مراجعه نمایید.

هدف توانمندسازی ۳-۳: شیوه‌های نظارت مربی بر فعالیت مراقب و مربی یار را توضیح دهد.

فعالیت ۹

بعد از بیان هدف توانمندسازی مربوط، در مورد معنی آیه «آیا انسان گمان می‌کند که کسی او را نمی‌بیند؟» (آیه ۷ سوره بلد) با هنرجویان گفت‌وگو کنید. با جمع‌بندی نظراتشان از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد مسئولیت‌های هر فرد برای تدارک مهمانی در خانواده، راه‌های انجام موفق مسئولیت‌های محول، راه‌های راهنمایی گرفتن از بزرگ‌ترها، چگونگی قدردانی از آنها در صورت موفق شدن و راه‌های کنترل آنها در انجام مسئولیت‌هایشان توسط والدین گفت‌وگو کنند و نظرات خود را در کلاس ارائه دهند. پاسخ‌های مربوط به هر سؤال را با هدف اهمیت نظارت والدین بر مسئولیت‌هایشان، جمع‌بندی کنید. با مشارکت هنرجویان و هدایت آنها به مشاهده شکل مربوط در مورد مفهوم نظارت در مراکز پیش از دبستان و ضرورت و اهمیت آن گفت‌وگو کنید. بعد از نتیجه‌گیری نهایی، در مورد این نکته «مربی‌یاران برای اجرای برنامه‌های کودکان باید یک محیط ایمن و بهداشتی متناسب با سن آنها فراهم کنند»، با آنها گفت‌وگو کنید و توضیحات لازم را در این زمینه ارائه دهید.

فعالیت ۱۰

بعد از توضیح مفهوم نظارت در مراکز پیش از دبستان، در مورد مهم‌ترین نوع نظارت در این مرکز (یعنی نظارت مربی بر انجام وظایف مراقب و مربی‌یار) با هنرجویان گفت‌وگو کنید و از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد تأثیرات نظارت بر انجام فعالیت‌های مورد نظر گفت‌وگو کنند. با نتیجه‌گیری از نظرات گروه‌های کلاسی و مشارکت آنها در گفت‌وگو، در مورد مراحل نظارت مربی بر انجام وظایف مراقب و مربی‌یار با بیان مثال‌های عینی از محیط پیش از دبستان توضیح دهید و مراحل را با نموداری در کلاس ارائه کنید. (نمودار ۲)

انجام اقدامات
اصلاحی

تشخیص
مشکلات

سنجش
عملکرد

مشخص کردن
انتظارات

نمودار ۲- مراحل نظارت مربی بر فعالیت مراقب یا مربی‌یار

فعالیت ۱۱

با معرفی منابع مستند مذهبی، از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد نقش نظارت در انجام کارهای گروهی، در این منابع جست‌وجو کنند. با مروری بر روش تهیه کارت طوماری، از آنها بخواهید مجموعه آیات و روایات خود را به صورت کارت طوماری^۱ در کلاس ارائه دهند. نمایشگاهی در کارگاه برگزار کنید تا آنها با اطلاعات بیشتری در این زمینه آشنا شوند.

۱- برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد کارت طوماری به کتاب دانش فنی پایه سال دهم و در همین فصل مراجعه کنید.

دانستنی‌های
هنرآموز

برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب زیر استفاده کنید:

۱ حضرت امام رضا علیه السلام در مورد سیره نظارتی و بازرسی پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «سیره و روش پیامبر صلی الله علیه و آله این بود که هر گاه سپاهی را به مأموریت می‌فرستادند و فرماندهی برای آن تعیین می‌کردند، برخی از افراد موثق و مورد اعتماد خود را بر او می‌گماشتند تا رفتار و عملکرد او را زیر نظر بگیرند و برای رسول خدا گزارش کنند.»

۲ حضرت علی علیه السلام در دوران حکومت و مدیریت خود، در زمینه نظارت و مراقبت بر کارگزاران خود بسیار دقیق و هوشیارانه عمل می‌کردند. آن حضرت علاوه بر دستورهایی که برای نظارت و بازرسی به کارگزاران خود می‌دادند، خود نیز در دوران حکومت و مدیریت، همواره بر عملکرد و فعالیت‌های همه کارگزاران و زیردستان خویش نظارت کامل داشتند و به‌طور مستمر، عملکرد آنان را بررسی می‌کردند. نامه‌هایی که حضرت علی علیه السلام برای کارگزاران و عمال خود در شهرها و استان‌های گوناگون نوشته و در آنها، نقاط قوت و ضعف آنان را متذکر شده‌اند، گویای این مطلب است که آن حضرت همواره بازرسان و ناظران مخفی بر کارگزاران خود می‌گماشتند تا کلیه رفتار و عملکرد آنان را به‌طور دقیق زیر نظر بگیرند و بررسی نمایند و نتیجه این نظارت و بررسی را برای آن حضرت گزارش کنند.^۱

۳ خداوند در سوره مبارکه توبه، خطاب به پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله می‌فرماید: ای پیامبر بگو انجام دهید که به زودی خدا و پیامبرش و مؤمنان در کردار شما خواهند نگر بست و به زودی به سوی کسی بازمی‌گردید که پنهان و آشکار را می‌داند و شما را از آنچه انجام می‌دادید، آگاه خواهد کرد.^۲

۴ حضرت امام علی علیه السلام به مالک بن کعب که یکی از فرمانداران ایشان در منطقه «عین التمر» بود، نامه‌ای نوشتند و به او دستور دادند تا به عراق برود و بر عملکرد کارگزاران در آن منطقه نظارت کند و نتیجه کار خود را به اطلاع ایشان برساند. قسمتی از نامه ایشان به وی چنین است: بر حوزه خدمت خود کسی را جانشین قرار بده و خود به همراه گروهی از یارانت تمام سرزمین عراق را منطقه به منطقه بگردید و از چگونگی رفتار و اعمال کارگزاران و مسئولان آنها جويا شوید و بر سیره و روش آنان نظارت داشته باشید.^۳

فعالیت ۱۲

با جمع‌بندی نظارت در مراکز پیش از دبستان و هدایت هنرجویان به مشاهده نمودار مربوط در این قسمت کتاب، از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد روش‌های نظارت بر فعالیت‌های انجام شده توسط کارکنان در مرکز پیش از دبستان گفت‌وگو کنند و فهرستی از انواع نظارت را تنظیم کنند و در کلاس ارائه دهند. با جمع‌بندی نظرات گروه‌های کلاسی و همیاری آنها در مورد انواع نظارت مربی بر فعالیت‌های مراقب و مربی‌یار توضیحاتی با مشارکت هنرجویان ارائه دهید.

۱- نهج البلاغه

۲- سوره توبه آیه ۱۰۵

۳- قاضی یوسف، الخراج، ص ۱۱۸

فعالیت ۱۳

در راستای ایجاد شایستگی لازم در زمینه نظارت هنرجویان، بازدیدی از یک مرکز پیش از دبستان را هماهنگ کنید و از آنها بخواهید با رعایت اصول گزارش نویسی در مورد انواع نظارت مربی بر فعالیتهای مراقب و مربی یار در این مرکز، گزارشی تهیه کنند و در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۴

در بازدید از یک مرکز پیش از دبستان که برای فعالیت قبل هماهنگ کرده بودید، برای یادآوری و افزایش توانمندی بیشتر در هنرجویان، از آنها بخواهید، با راهنمایی شما و استفاده از کتاب همراه هنرجو، فهرست واریسی^۱ از وظایف آموزشی مربیان و مربی یاران تهیه کنند. سپس این فهرست را با وظایف مربی و مربی یاران آن مرکز مقایسه کنند. در پایان، نتیجه مقایسه را که بیانگر وضعیت موجود، شرح وظایف مربی و مربی یار در آن مرکز و وضعیت مطلوب است، به صورت گزارش در کلاس ارائه دهند.

هدف توانمندسازی ۳-۴: فهرستی از شیوه‌های نظارت مربی بر فعالیتهای مراقب و مربی یار تهیه کند.

با توجه به اینکه هدف اصلی در این قسمت، افزایش مهارت هنرجویان در نظارت بر فعالیتهای مراقب و مربی یار است، با جمع‌بندی آموخته‌های هنرجویان در زمینه نظارت در مراکز پیش از دبستان و با همیاری و هدایت آنها در گفت‌وگوهای کلاسی، در مورد شیوه‌های نظارت مربی بر فعالیت مراقب و مربی یار با استفاده از مثال‌های کاربردی با آنها گفت‌وگو کنید و توضیحات لازم را در این مورد ارائه دهید و توجه آنها را به این نکته جلب کنید که در جلسات شورای مربیان که به‌طور منظم با حضور مدیر، مربی، مراقب و مربی یار برگزار می‌شود، مربی باید مشکلات حرفه‌ای خود را بیان کند تا با همفکری، از شدت و بروز مجدد آنها جلوگیری شود.

فعالیت ۱۵

با توضیحات فوق و یادآوری منابع علمی معتبر، از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، هر گروه در مورد یکی از شیوه‌های نظارت بر فعالیت مراقب و مربی یار از منابع علمی جست‌وجو کنند. سپس در مورد کارت تاشو (بروشور) که با طریقه درست کردن آن در کتاب دانش فنی پایه سال دهم آشنا شده‌اید توضیح دهید و از آنها بخواهید گزارش جست‌وجوی علمی خود را به صورت کارت تاشو (بروشور) در کلاس ارائه دهند.

۱- به کتاب همراه هنرجو مراجعه شود.

فعالیت ۱۶

برای افزایش شایستگی هنرجویان در استفاده از شیوه‌های نظارت بر فعالیت مراقب و مربی‌یار و با هماهنگی قبلی، از یک مرکز پیش از دبستان به همراه هنرجویان بازدید کنید. از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی، هر گروه فهرستی از شیوه‌های نظارت مربی بر فعالیت‌های مراقب و مربی‌یار تنظیم کنند و گزارش آن را در کلاس ارائه دهند.

هدف توانمندسازی ۳-۵: مشکلات ارتباط و مشارکت مربی با کارکنان مرکز پیش از دبستان را توضیح دهد.

فعالیت ۱۷

با بیان هدف توانمندسازی این قسمت و ارائه خلاصه‌ای از فعالیت‌های قبلی، از هنرجویان بخواهید با استفاده از تجربیات خود در این زمینه در گروه‌های کلاسی، در مورد ویژگی‌های ارتباط مؤثر بین مربی با مراقب و مربی‌یار مراکز پیش از دبستان گفت‌وگو کنند و نتیجه نظرات گروه را جمع‌بندی کنند و در کلاس ارائه دهند. با جمع‌بندی نظرات گروه‌های کلاسی و با همیاری آنها و مشاهده نمودار مربوط، در مورد ویژگی‌های ارتباطات اثربخش مربی با مراقب و مربی‌یار توضیح دهید. برای تکمیل توضیحات، از مثال‌های کاربردی محیط پیش از دبستان استفاده کنید.

فعالیت ۱۸

برای اینکه هنرجویان بتوانند ویژگی‌های ارتباط مؤثر را بیشتر درک کنند، از آنها بخواهید ارتباط خود با هم‌کلاسی‌هایشان را در نظر بگیرند و در مورد مهم‌ترین ویژگی این ارتباط گفت‌وگو کنند. بعد از جمع‌بندی این قسمت، از آنها بخواهید در مورد راه‌های اثربخش بودن این ارتباط در گروه خود گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

برای ارائه نظرات کامل‌تر در این مورد، توجه آنها را به نکات مهم در حوزه‌هایی که باعث حفظ ارتباط و مشارکت بین کارکنان یک مرکز پیش از دبستان می‌شود (تعهد حرفه‌ای، کار گروهی، ارتباط مؤثر بین کارکنان، مدیریت، و خانواده‌ها و قدردانی از مدیریت، کارکنان و خانواده‌ها)، جلب کنید و در مورد آنها با هنرجویان گفت‌وگو کنید.

فعالیت ۱۹

با جمع‌بندی نظرات هنرجویان در فعالیت قبل، از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی با توجه به آموخته‌های خود در مورد ارتباط مؤثر، در مورد ضرورت شناخت مشکلات ارتباطی و مشارکتی کارکنان در مرکز گفت‌وگو کنند. در این مورد با جمع‌بندی نظرات و همیاری آنها در مورد لزوم همکاری مربیان با مدیر در شناسایی مشکلات و تلاش برای ارائه راهکارهای مناسب برای حل مشکلات تأکید کنید و در مورد این نکته مهم ارائه‌شده با آنها گفت‌وگو کنید.

هدف توانمندسازی ۳-۶: فهرستی از مشکلات ارتباطی و مشارکت مربی با کارکنان در مراکز پیش از دبستان تهیه کند.

فعالیت ۲۰

با توضیح هدف توانمندسازی این قسمت که بیشتر در جهت کسب شایستگی شناخت و تهیه فهرستی از انواع مشکلات ارتباطی و مشارکتی مربی با مراقب و مربی‌یار مراکز پیش از دبستان است، از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد دلایلی که می‌تواند باعث بروز مشکلات ارتباطی آنها با هم‌گروه‌های کلاسی‌شان باشد، گفت‌وگو کنند. با ارائه نظرات گروه‌های کلاسی، نتیجه را به مشکلات احتمالی ارتباطی مربی با مراقب و مربی‌یار در مراکز پیش از دبستان ارتباط دهید و در مورد انواع مشکلات در این زمینه با استفاده از تجربیات آنها و مثال‌های عینی توضیح دهید. برای اینکه ضرورت این موضوع را درک کنند، در مورد نکته زیر با آنها گفت‌وگو کنید و با مشارکت و همیاری آنها مفهوم این نکته را در روابط مربی با همکارانش توضیح دهید: مردم آنچه را که شما گفته‌اید، فراموش می‌کنند، کاری را که انجام دادید، فراموش می‌کنند اما هرگز فراموش نخواهند کرد که باعث شده‌اید چه احساسی داشته باشند. (مایا آنجلو)

فعالیت ۲۱

با جمع‌بندی و ارائه فهرستی از مشکلات ارتباطی و مشارکتی مربی با مراقب و مربی‌یار مراکز پیش از دبستان، ضمن هماهنگی قبلی، به همراه هنرجویان خود از یک مرکز پیش از دبستان بازدید کنید. از آنها بخواهید با کارکنان آن مرکز مصاحبه کنند. سپس در گروه‌های کلاسی، فهرستی از مشکلات ارتباطی مربی با مراقب و مربی‌یار تهیه کنند و گزارش آن را در کلاس ارائه دهند. در نهایت، فهرست خود را با فهرست ارائه شده در کتاب مقایسه کنند و آن را کامل کنند.

فعالیت ۲۲

برای افزایش درک هنرجویان و شایستگی بیشتر در این زمینه، از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی با توجه به آموخته‌ها و تجربیات خود از بازدید و مراجعه به کتاب پرورش مهارت‌های کلامی کودک، در مورد یکی از مشکلات ارتباطی و مشارکتی مربی با کارکنان، داستانی کوتاه بنویسند، آن را به صورت نمایشنامه با مشخص کردن نقش هر فرد و با توجه به آنچه در مورد نمایش در این پودمان گفته شد، تنظیم کنند و با راهنمایی شما، به صورت نمایش در کلاس اجرا کنند.

فعالیت ۲۳

با جمع‌بندی نظرات و کامل کردن توضیحات خود در زمینه مشکلات ارتباطی مربی با همکاران، موضوع روش‌های بهبود ارتباطات بین همکاران را مطرح کنید و توجه آنها را به «پنجره جوهری» که در مورد رفتارهای افراد است، جلب کنید. در مورد این پنجره و انواع رفتارهای افراد با مثال‌های عینی و واقعی از رفتارهای افراد از آنها بخواهید این پنجره را برای رفتارهای خود تهیه کنند. سپس با بررسی این پنجره، برای آشکارسازی رفتارهای ناشناخته خود، فهرستی از پیشنهادها در کلاس ارائه دهند. برای معرفی بیشتر این پنجره از مطالب صفحه بعد می‌توانید استفاده کنید.

دانستنی‌ها
هنرآموز

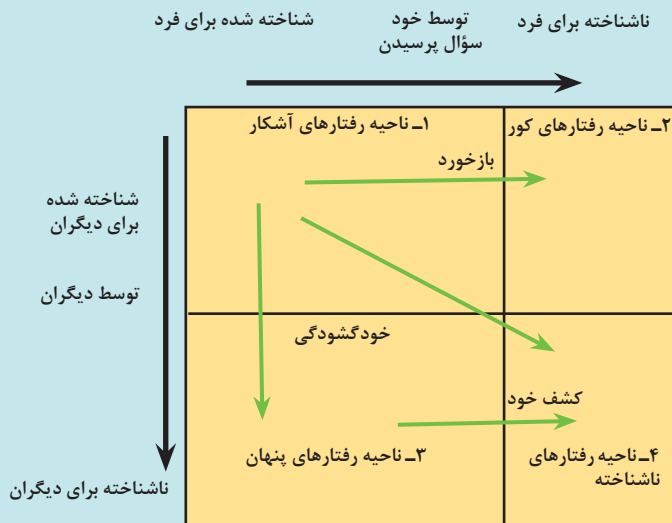
پنجرهٔ جوهری مدلی برای خودشناسی است. این نظریه توسط «جوزف لوفت» و «هری اینگهام» ارائه گردیده است. این دو دانشمند هندی الگویی برای شناخت رفتار و ویژگی‌های شخصیتی انسان طراحی کرده‌اند. براساس این الگو، رفتار، کردار و خصوصیات شخص را می‌توان شناخت. در الگوی پنجرهٔ جوهری رفتار و ویژگی‌های شخصیتی انسان دارای چهار بخش زیر است:

ناحیهٔ رفتارهای آشکار: بسیاری از خصوصیات، رفتار و گفتار ما در اثر ارتباط نزدیک با همکاران و نزدیکان قابل شناسایی است.

ناحیهٔ رفتارهای پنهان: ممکن است یک شخص از استعداد و توانایی‌های خود آگاه باشد، اما بر مبنای عوامل مختلف نتواند یا نخواهد نتایج تجارب خود را به دیگران نمایش دهد؛ لذا ویژگی‌های شخصیت او از دیگران پنهان می‌ماند.

ناحیهٔ رفتارهای کور: برخی انسان‌ها نسبت به فعالیت اکثر مردم متعرض و منتقد هستند، اما توانایی دیدن مشکلات خود را ندارند؛ در حالی که این رفتارها برای دیگران آشکار است.

ناحیهٔ رفتارهای ناشناخته: ویژگی‌های رفتاری برخی افراد به گونه‌ای است که خود و دیگران قادر به شناسایی آنها نیستند، مثل استعدادها و توانمندی‌هایی که فرد به آنها توجه نمی‌کند؛ در نتیجه برای خود و دیگران ناشناخته باقی می‌ماند.

هدف نهایی الگوی پنجرهٔ جوهری این است که ناحیهٔ آشکار بزرگ‌تر شود (البته بدون افشای اطلاعاتی که بسیار شخصی هستند).

ناحیهٔ آشکار، مهم‌ترین بخش این پنجره است، چرا که هر چه افراد یک گروه بیشتر در مورد یکدیگر بدانند، همکاری، بهره‌وری و کارایی آنها وقتی با هم کار می‌کنند، افزایش می‌یابد. فرایند افزایش ناحیهٔ آشکار، خودگشودگی نامیده می‌شود که

یک فرایند بده‌بستانی بین شما و کسانی است که با شما تعامل دارند یا کار می‌کنند. هر چه شما اطلاعات بیشتری در مورد خود به دیگران می‌دهید، ناحیه آشکار شما به صورت عمودی گسترش می‌یابد؛ یعنی ناحیه پنهان شما کوچک می‌شود. به همان ترتیب، وقتی افراد به شما بازخورد می‌دهند، ناحیه آشکار، افقی گسترده شده و ناحیه کور کوچک می‌شود و شما به شناخت بیشتری از خود دست پیدا می‌کنید. همچنین شما و دیگران می‌توانید با به اشتراک گذاشتن اطلاعاتی که در مورد یکدیگر دارید، ناحیه ناشناخته را نیز کوچک کنید. افرادی که ناحیه آشکار بزرگی دارند، کسانی هستند که به آسانی می‌توان با آنها سر صحبت را باز کرد. این افراد با صداقت و رو راستی با دیگران ارتباط برقرار می‌کنند و با گروه به خوبی کار می‌کنند.

برخی از افراد ناحیه کور بزرگی دارند و موضوعات زیادی در وجود آنها برای خودشان ناشناخته است، اما دیگران می‌توانند این موضوعات و مسائل را به روشنی ببینند. این افراد ممکن است دچار مشکل احترام به خود باشند و حتی ممکن است وقتی با دیگران کار می‌کنند، موضوعاتی آنها را تحریک کند و باعث خشم آنها بشود. با توضیح ایده پنجره جوهری می‌توانید به اعضای گروه خود کمک کنید که ارزش بازگو کردن اطلاعات در مورد خود را درک کنند. آنها را تشویق کنید که در تعامل با دیگران بازخورد سازنده بدهند و بگیرند. فرایند گسترش و بسط ناحیه آشکار شامل خودگشودگی است. این کار ساده است. هر چه شما افکار، احساسات، رویاها و اهداف خود را با دیگران در میان بگذارید، بیشتر اعتماد آنها را جلب می‌کنید.

هشدار:

خودگشودگی به معنای آن نیست که درون خود را کاملاً آشکار کنید و به گناهان کرده و ناکرده خود اعتراف کنید. همواره به یاد داشته باشید از بیان مسائل خصوصی که می‌تواند باعث از بین رفتن احترام شما شود، خودداری کنید.

مطلب دیگر برای گسترش ناحیه آشکار این است که بازخورد دیگران را در مورد خود بپذیرید. بدیهی است که مهارت گوش دادن فعال و همدلانه در این کار بسیار می‌تواند به شما کمک کند. این بازخوردها می‌تواند به شما کمک کند که خود را بهتر بشناسید، زیرا دیگران در شما چیزهایی را می‌بینند که خودتان از دیدن آنها ناتوان هستید. گرفتن بازخورد از دیگران می‌تواند در رشد شخصی شما تأثیر بسزایی داشته باشد.

توصیه: مراقب روش بازخورد دادن خود به دیگران باشید. در برخی از فرهنگ‌ها بازخورد راحت پذیرفته می‌شود و در برخی دیگر نه. برخی از افراد هم به راحتی بازخورد را نمی‌پذیرند و در مقابل بازخورد شما عکس‌العمل نشان می‌دهند. به یاد داشته باشید:

- دیدن نقاط کور شخصیت خود، نیازمند آمادگی و شجاعت زیادی است.
- افرادی که به آنها بازخورد می‌دهید، باید مطمئن شوند که شما قصد تحقیر، آزار و عیب‌جویی بی‌دلیل از آنها را ندارید.
- هر چه سطح اعتماد به نفس و احترام به خود در یک فرد بالاتر برود برای او آسان‌تر می‌شود که از دیگران بخواهد در مورد ناحیه کور به او بازخورد بدهند.
- پنجره جوهری یک فرد در تعامل با یک فرد یا گروه منحصر به فرد است.
- ناحیه آشکار ما نسبت به دوستان قدیمی بسیار بیشتر از ناحیه آشکار ما نسبت به فردی است که تازه با او آشنا شده‌ایم.

– اعضای قدیمی و جاافتاده یک گروه ناحیه آشکار بزرگ‌تری نسبت به اعضای جدید گروه دارند.

– اعضای جدید با یک ناحیه آشکار کوچک‌تر شروع می‌کنند، زیرا هنوز فرصت ارائه اطلاعات در مورد خود را پیدا نکرده‌اند.

– برای بزرگ کردن ناحیه آشکار دیگران می‌توانید از آنها سؤالات شخصی در مورد دانش و مهارت‌هایی که آموخته‌اند، سوابق کاری، علایق و اهداف و غیره بپرسید.

– وقتی شما با خودگشودگی با دیگران برخورد می‌کنید و اطلاعاتی در مورد خود بروز می‌دهید معمولاً آنها نیز مقابله به مثل می‌کنند و مطالبی در مورد خود بر زبان می‌آورند و بدین‌گونه دوستی و اعتماد شکل می‌گیرد.

فعالیت ۲۴

با شناخت هنجاریان و استفاده از مثال‌های بیشتر، آنها با این پنجره آشنا می‌شوند. از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی مطابق پنجره جوهری فهرستی از رفتارهایی که می‌تواند در کلاس باعث بهبود روابط بین دوستانشان شود، تهیه کنند و در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۵

از هنجاریان بخواهید براساس نتایج فعالیت‌های قبل و با جمع‌بندی نظرات و فهرست تهیه شده توسط آنها، پیشنهادهایی را در جهت بهبود روابط بین کارکنان مرکز پیش از دبستان ارائه دهند.

تمرین کنید

برای مروری بر مطالب پودمان و کسب شایستگی توسط هنجاریان، از آنها بخواهید قسمت «تمرین کنید» را انجام دهند و پرسش‌های خود را در این زمینه در کلاس مطرح کنند.

خودارزیابی

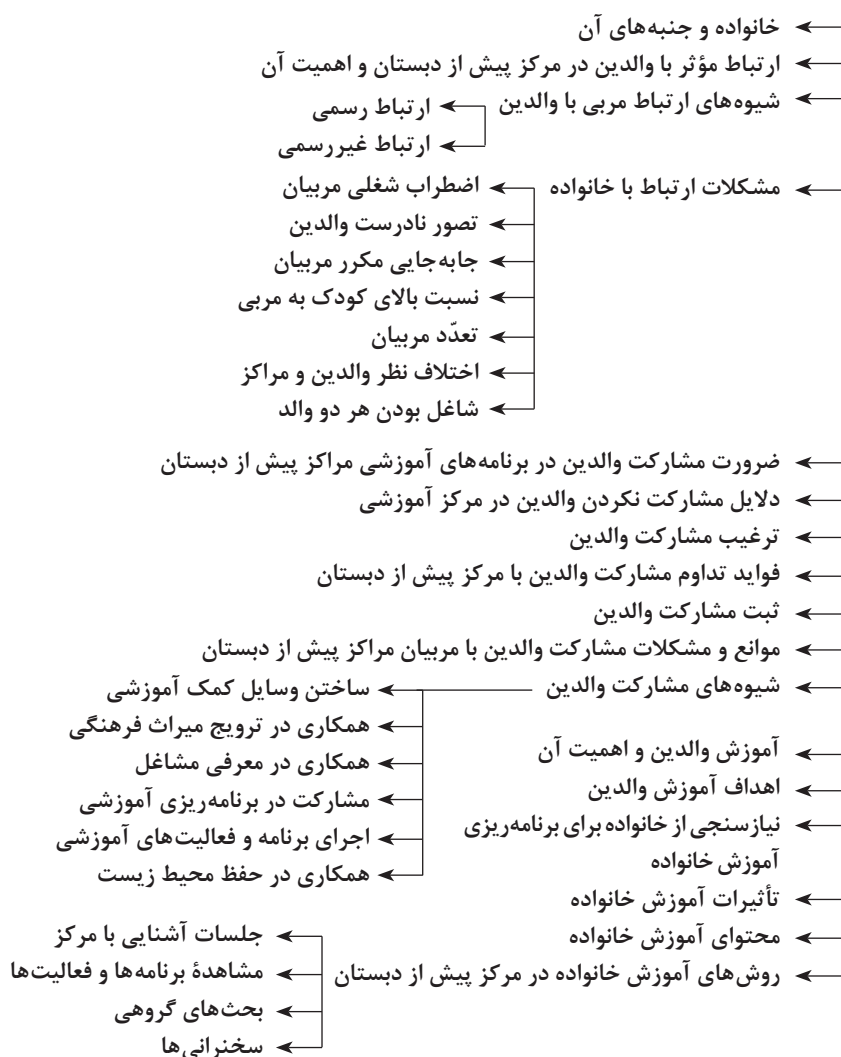

بعد از اتمام تدریس پودمان، از هنجاریان بخواهید با توجه به راهنمای «خودارزیابی»، آن را کامل کنند و نتیجه را بررسی کنید. در صورت مشاهده مواردی که بیانگر کمبود آموخته‌های هنجاریان است، آنها را راهنمایی کنید و مطالب را در زمینه مربوط، با آنها مرور کنید و اشکالات موجود را با طراحی تمرینات مختلف رفع کنید.

واحد یادگیری ۴

توسعه ارتباط و مشارکت مربی با والدین

واحد یادگیری در یک نگاه

این قسمت چهارمین پودمان با عنوان توسعه ارتباط و مشارکت مربی با والدین درس پرورش مهارت‌های ارتباطی و مشارکتی است. زمان آموزش ۶۰ ساعت است که به صورت ۲۴ ساعت نظری و ۳۶ ساعت عملی تدریس می‌شود. بسته یادگیری این پودمان شامل کتاب درسی، کتاب راهنمای هنرآموز، کتاب همراه هنرجو و فیلم و پوستر آموزشی است. مسیر یادگیری و ساعت آموزشی هر مرحله از این پودمان با احتساب ۴۰٪ نظری و ۶۰٪ عملی است.

هدف توانمندسازی ۱-۴: برقراری ارتباط مربی با والدین را توضیح دهد.

فعالیت ۱

این فعالیت گروهی است. بعد از اینکه کلاس را به چند گروه تقسیم کردید، از هنرجویان بخواهید شکل ۱ را مشاهده کنند، با هم در گروه‌های کلاسی در مورد خانواده گفت‌وگو کنند و جمع‌بندی آن را در کلاس ارائه دهند. با جمع‌بندی نظرات گروه‌ها، بحث را با تعریف خانواده ادامه دهید. سپس در مورد جنبه‌های خانواده از نظر ساختاری (خانواده از چه افراد و با چه نقش‌هایی تشکیل شده است؛ مانند پدر، مادر، فرزندان و سایر افراد)، اقتصادی (خانواده از نظر سطح درآمد، رفاه اقتصادی و شغل والدین چه وضعیتی دارد)، اجتماعی (میزان ارتباطات اجتماعی خانواده با سایر افراد جامعه چگونه است)، فرهنگی (خانواده از نظر باورها، افکار و آداب و رسوم چه وضعیتی دارد)، تربیتی (خانواده دارای کدام الگوی تربیتی، یعنی دموکراتیک، سخت‌گیرانه و آزادمنشانه است) با آنها گفت‌وگو کنید و نظرات خود را با آنها به اشتراک بگذارید.

فعالیت ۲

بعد از گروه‌بندی هنرجویان، از آنها بخواهید در مورد نقش خانواده در چگونگی برقراری ارتباط آنان با مراکز آموزشی گفت‌وگو کنند و جمع‌بندی آن را در کلاس ارائه دهند. با جمع‌بندی نظرات گروه‌ها، نقش ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و تربیتی خانواده بر چگونگی برقراری ارتباط آنان با مراکز آموزشی را با ارائه یک مثال از خانواده فرضی توضیح دهید.

هدف توانمندسازی ۲-۴: فهرستی از شیوه‌های برقراری ارتباط مربی با والدین را ارائه دهد.

فعالیت ۳

با گروه‌بندی هنرجویان، از آنها بخواهید تصور کنند مربی مهد کودک هستند و در حین اجرای فعالیت‌های آموزشی‌شان، کودکی با رفتارهای نامناسب نظیر پرخاشگری، کلاس را برهم زده است. آنها با هماهنگی مدیر مرکز، جلسه‌ای با حضور والدین کودک ترتیب داده‌اند. از هنرجویان بخواهید در مورد کارهایی که باید برای برگزاری جلسه انجام دهند، در گروه‌های کلاسی گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۴

با مرور بحث شیوه‌های ارتباط با خانواده، از هنرجویان بخواهید براساس آنچه یاد گرفته‌اند در جدول فعالیت ۴، متناسب با هر شیوه ارتباط با خانواده، موارد استفاده و نقاط قوت و نقاط ضعف هر یک از شیوه‌ها را به تفکیک تکمیل کنند و پاسخ‌های خود را با دوستانشان مقایسه کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۵

بعد از گروه‌بندی هنرجویان، از آنها بخواهید برای آگاهی والدین از اتفاقات مهدکودک، یک تابلوی اعلانات^۱ به صورت گروهی طراحی کنند که در آن نام کلاس، برنامه آموزشی، برنامه غذایی، تازه‌هایی درباره رشد همه جانبه کودک، معرفی فعالیت‌های هنری کودکان و غیره درج شده باشد. سپس آن را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۶

از هنرجویان بخواهید داستانی را در مورد کودک پنج ساله‌ای که به علت عمل جراحی مدتی طولانی به مهد کودک نیامده است، طراحی کنند. طبیعتاً آن داستان شامل مجموعه‌ای از شخصیت‌ها، حوادث، نحوه هماهنگی با والدین برای ملاقات کودک در منزل و جزئیاتی است که در طول داستان مطرح می‌شود. سپس براساس روند تعریف‌شده در داستان، آن را در کلاس اجرا کنند. این اجرا براساس متن داستان برنامه‌ریزی می‌شود.

فعالیت ۷

بعد از گروه‌بندی هنرجویان، از آنها بخواهید تصور کنند مربی مهد کودک هستند و نامه‌ای برای دعوت از والدین برای شرکت در جشن کلاس به منزل فرستاده‌اند. تعداد والدینی که برای شرکت در جشن آمده‌اند، حداقل است. به نظر آنها چه عللی می‌تواند باعث استقبال نکردن از دعوت شده باشد؟ در گروه‌های کلاسی در خصوص دلایل آن گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۸

بعد از گروه‌بندی هنرجویان و معرفی منابع معتبر علمی، از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی با جست‌وجو در منابع علمی، بروشوری در مورد مشکلات ایجاد ارتباط با خانواده تهیه کنند و در کلاس ارائه دهند. برای تهیه بروشور می‌توانند به کتاب دانش فنی پایه سال دهم مراجعه کنند.

هدف توانمندسازی ۳-۴: مشارکت والدین در برنامه‌های مراکز پیش از دبستان را توضیح دهد.

فعالیت ۹

بعد از گروه‌بندی هنرجویان، از آنها بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد تأثیر مشارکت والدین با مربیان در اجرای برنامه‌های آموزشی کودکان در مراکز پیش از دبستان گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب زیر استفاده کنید.

۱- به راهنمای پودمان اول این فصل یا کتاب دانش فنی پایه سال دهم مراجعه کنید.

دانستنی‌ها
هنرآموز

کودکان زمانی می‌توانند مسیری مطلوب و ثمربخش را طی کنند که اهداف تربیتی خانه و مهدکودک با هم هماهنگ باشد. برای کودکان، خانه و مهدکودک مشابه و مکمل یکدیگرند و رابطه این دو همچون جسم و جان، در هم تنیده شده است؛ به طوری که هر گونه ضعف و سستی در هر یک از آنها، بر دیگری تأثیر می‌گذارد و بر عکس سلامت روانی و اجتماعی هر کدام، تضمین‌گر سلامت وجود دیگری است. زمانی که نحوه تعامل این دو نهاد با کودک یکسان باشد و انتظارات واحدی از او داشته باشند، سیر تربیت از ثبات و استحکام لازم برخوردار خواهد شد. در این میان مشارکت والدین در برنامه‌های مهدکودک، اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. شرکت دادن والدین در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با برنامه‌های مهدکودک، خصوصاً جنبه‌هایی که به کار یا سرنوشت فرزندان آنان مربوط است، سبب ایجاد انگیزه و علاقه‌مندی آنان به اداره امور مرکز آموزشی می‌شود و احساس تعهد آنان را نسبت به این امر، افزایش می‌دهد.

فعالیت ۱۰

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی با جست‌وجو در منابع علمی بروشوری در مورد فعالیت‌های مراکز آموزشی مشارکت‌محور تهیه کنند و در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۱

از هنرجویان بخواهید تصور کنند در هفته پیوند خانه و مدرسه، از والدینشان دعوت شده است تا در جلسه‌ای که به همین مناسبت با حضور مدیر و هنرآموزان تشکیل خواهد شد، شرکت کنند. در روز برگزاری جلسه تعدادی از والدین شرکت نکرده‌اند. در گروه‌های کلاسی در مورد دلایل شرکت نکردن والدینشان در جلسه گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب زیر استفاده کنید.

دانستنی‌های
هنرآموز

موانع مشارکت	
شناخت نداشتن اولیا از اهداف و کارکردهای مرکز پیش از دبستان	استقبال کم مدیران و مربیان از مشارکت اولیا و همفکری و پیشنهادهای آنها
مشارکت ندادن والدین در تصمیم‌گیری‌های مرکز پیش از دبستان	تجربیات قبلی و ذهنیت منفی والدین نسبت به مرکز پیش از دبستان
برگزاری جلسات مرکز پیش از دبستان برای اولیا در محیطی خشک و رسمی که اولیا هیچ نقشی در تنظیم محتوای آن ندارند و متناسب با نیازها و انتظارات آنان نیست.	حضور نیافتن مربیان در جلسات اولیا و مربیان
تمایل نداشتن والدین به مشارکت در امور مرکز پیش از دبستان	پایین‌تر بودن سطح تحصیلات والدین نسبت به مربیان و بالعکس
آموزش ندادن والدین در رابطه با مشارکت و ارتباط مؤثر با مرکز پیش از دبستان	برخورد ناصحیح کادر آموزشی و مسئولان مرکز پیش از دبستان با والدین
نبود فضا و زمان مناسب برای پذیرش اولیا در مرکز پیش از دبستان به نحو مؤثر	قوانین و مقررات دست و پاگیر
اعتماد بیش از حد به مرکز پیش از دبستان و نداشتن احساس نیاز به مشارکت در مرکز	

فعالیت ۱۲

از هنرجویان بخواهید تصور کنند مربی گروه سنی ۳ تا ۴ سال هستند و نامه‌ای برای دعوت از والدین برای کمک در برنامه‌های کلاس به منزل فرستاده‌اند. تعداد والدینی که به دعوت آنها برای همکاری پاسخ داده‌اند، حداقل است. آنها را راهنمایی کنید تا با استفاده از تجارب و دانسته‌های خود و مطالب درسی ارائه شده، در گروه‌های کلاسی فهرستی از روشهایی که والدین را برای شرکت در آموزش کودکانشان ترغیب می‌کند، تهیه کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۳

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد استفاده از روش‌های جلب مشارکت والدین در هنرستان یا مرکز پیش از دبستان گفت‌وگو کنند و نتیجه را به صورت داستانی کوتاه که شامل مجموعه‌ای از شخصیت‌ها، حوادث و جزئیات است، بنویسند و آن را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۴

با معرفی منابع معتبر علمی، از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد «موانع مشارکت والدین در برنامه‌های مرکز پیش از دبستان» از آن منابع جست‌وجو کنند و نتیجه را به صورت یک پوستر در کلاس ارائه دهند. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب زیر استفاده کنید.

دانستنی‌های هنرآموز

محدودیت‌هایی برای مشارکت والدین

مراکز پیش از دبستان هر جامعه‌ای ویژگی‌های خاص خود را دارد. بنابراین نوع مشارکت والدین باید متناسب با موقعیت آن جامعه باشد تا مفید واقع شود. عواملی مانند تعداد والدین شاغل و محیط فیزیکی مرکز آموزشی، بر نوع و چگونگی مشارکت والدین تأثیرگذار خواهد بود.

۱ تعداد والدین شاغل، به خصوص مادران، میزان و زمان مشارکت آنان را تعیین می‌کند. در مرکز پیش از دبستانی که تقریباً همه والدین کودکان شاغل هستند، تعداد کمی در برنامه‌های آن مرکز کمک می‌کنند. برخی از والدین ممکن است به طور پاره‌وقت کار کنند یا برنامه زمانی قابل تغییری داشته باشند، و می‌توانند به طور محدود مشارکت کنند.

۲ مدیران و کارکنان باید به خاطر داشته باشند که اغلب والدین شاغل، انگیزه کمی برای مشارکت دارند و بنابراین بی‌میلی آنان در مشارکت با مرکز، ممکن است تنها به دلیل خستگی باشد.

۳ ارزش‌ها، نگرش‌ها و سنت‌های والدین نیز ممکن است میزان و روش مشارکت آنان را تحت تأثیر قرار دهد. این زمانی است که والدین و مربیان نگرش‌های کاملاً متفاوتی در مورد آموزش کودکان دارند، یا خانواده‌ها، مرکز پیش از دبستان و خانه را به عنوان دو بخش کاملاً مجزا می‌بینند.

۴ گاه والدین و مربیان از فرهنگ مشابهی برخوردارند، اما ارزش‌ها، اعتقادات و اعمال متفاوتی دارند. مربیان باید به این والدین احترام بگذارند، حتی اگر در بسیاری از موضوعات دیدگاه مشابهی نداشته باشند. آنچه مهم است، احترام به فرهنگ‌های متفاوت و پافشاری بر اشتراکات است.

۵ دوری و نزدیکی مرکز پیش از دبستان به خانه کودکان، نیز میزان مشارکت والدین را تعیین خواهد کرد. معمولاً در مرکزی که در فاصله کمتری از محل سکونت کودکان قرار گرفته است و والدین این فاصله را پیاده طی می‌کنند، فعالیت‌های مختلف و مشارکت بیشتری انجام می‌شود.

۶ محدودیت‌های فیزیکی مرکز پیش از دبستان نیز مشارکت والدین را محدود می‌کند. مرکزی با فضای کوچک و محدود باعث می‌شود بسیاری از والدین احساس خوبی برای حضور و مشارکت در آن مرکز نداشته باشند.

فعالیت ۱۵

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد موقعیت زیرگفت و گو کنند: خانم احمدی که مربی گروه سنی ۲ تا ۳ سال است، تصمیم می‌گیرد از والدین دعوت کند تا در یک برنامه داوطلبانه شرکت کنند. او ابتدا رضایت مدیر را به دست می‌آورد و سپس ترتیبی می‌دهد که چند تن از والدین داستان بخوانند و یا در برنامه‌های آموزشی کمک کنند. مادر مریم، دو هفته قبل در برنامه، مشارکت داشته است. او بیشتر زمانش را با دخترش صرف کرده است و اغلب با سایر کارکنان مرکز پیش از دبستان صحبت می‌کند و حواس آنها را پرت می‌کند. یکی از مربیان، از رفتار مادر مریم به خانم مدیر شکایت می‌کند.

هنرجویان با توجه به موقعیت ذکر شده در متن بالا، در گروه‌های کلاسی به سؤالات زیر پاسخ دهند و نتیجه را در کلاس ارائه کنند:

- ۱ مدیر با کدام روش می‌تواند مادر مریم را به ادامه مشارکت داوطلبانه هدایت کند؟
- ۲ اگر جای خانم احمدی بودید، چگونه این موقعیت مادر مریم را حل می‌کردید؟
- ۳ مدیر با کدام روش والدین را به ادامه مشارکت داوطلبانه هدایت کند؟

هدف توانمندسازی ۴-۴: فهرستی از شیوه‌های مشارکت والدین در برنامه‌های مراکز پیش از دبستان را ارائه دهد.

فعالیت ۱۶

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد شیوه‌های جلب مشارکت والدین در هنرستان خود توسط مدیر، گفت‌وگو کنند و بهترین شیوه‌ها را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۷

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، یکی از شیوه‌های مشارکت والدین در برنامه‌های خارج از مراکز پیش از دبستان را در قالب کارت‌های تصویری طراحی کنند و در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۸

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد شیوه‌های مشارکت والدین داستانی طراحی کنند. سپس نتیجه را به صورت کارت چرخان در کلاس ارائه دهید.

هدف توانمندسازی ۵-۴: مشارکت مربی در برنامه آموزش خانواده در مرکز پیش از دبستان را توضیح دهد.

فعالیت ۱۹

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد تأثیر و اهمیت آموزش خانواده بر رشد همه‌جانبه کودک گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۰

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی با مدیر هنرستان خود در مورد اهمیت و اهداف آموزش خانواده برای والدین گفت‌وگو کنند و گزارش آن را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۱

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد تأثیر شناسایی نیازهای والدین در برنامه‌ریزی آموزش خانواده گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب زیر استفاده کنید.

دائستنی‌های
هنرآموز

در طراحی برنامه آموزش خانواده، باید به ایده‌های خود والدین توجه شود. البته والدین براساس زمینه، تجربه، علائق، فرهنگ، جنسیت، سطوح اضطراب موجود در خانواده‌ها، نیازهای مربوط به سلامتی و بهداشت، سن کودکان و نیازهایشان از ویژگی‌های متفاوت برخوردارند و مجموعه ویژگی‌های هر والد، تعیین می‌کند که او به چه نوع برنامه آموزش خانواده‌ای گرایش دارد و طراحان برنامه آموزش خانواده باید آنها را در نظر بگیرند.

فعالیت ۲۲

از هنرجویان بخواهید هر یک با خانواده‌ای که می‌شناسند، در مورد پرسشنامه نیازسنجی برنامه‌های آموزش خانواده گفت‌وگو کنند و سپس در گروه‌های کلاسی نتایج را با هم مقایسه نمایند و نتیجه جمع‌بندی را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۳

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد دلایل استقبال نکردن والدین از برنامه‌های آموزش خانواده گفت‌وگو کنند و جدول را کامل نمایند.

فعالیت ۲۴

یک فعالیت عملی است. از هنرجویان بخواهید با والدینی که کودک بیش از دبستان دارند، در مورد تأثیر آموزش خانواده بر پرورش و رشد همه‌جانبه کودکشان گفت‌وگو کنند و سپس موارد زیر را انجام دهند.

- ۱ نتیجه گفت‌وگو را به صورت گزارش در کلاس ارائه دهند.
- ۲ نتیجه گفت‌وگو را با متن کتاب در مورد تأثیرات آموزش خانواده مقایسه کنند.
- ۳ نتیجه مقایسه حاصل از سؤال دوم را به صورت فهرستی از تأثیرات آموزش خانواده در کلاس ارائه دهند.

هدف توانمندسازی ۴-۶: فهرستی از روش‌های آموزش خانواده در مراکز پیش از دبستان را ارائه دهد.

فعالیت ۲۵

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد روش‌های برگزاری آموزش خانواده در هنرستان خود گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۶

از هنرجویان بخواهید تصور کنند مسئولیت برگزاری جلسه‌آشنایی با مرکز پیش‌دبستانی به آنها واگذار شده است و قرار است برای دعوت از والدین برای شرکت در این برنامه یک کارت دعوت طراحی کنند.

فعالیت ۲۷

از هنرجویان سؤال کنید: مدیر یک مهد کودک تصمیم دارد در ماه آذر یک جلسه آموزشی برای والدین برگزار کند. دو موضوع سخنرانی را با همفکری مربیان و نیازسنجی از والدین تعیین کرده‌اند. به نظر آنها چه موضوعات دیگری می‌توانند به جدول فعالیت ۲۷ اضافه کنند. پس از پیشنهاد موضوع و تکمیل جدول، پاسخ‌هایشان را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۸

با توجه به بحث روش‌های آموزش خانواده، از هنرجویان بخواهید براساس آنچه یاد گرفته‌اند، در جدول فعالیت ۲۸، هر یک از روش‌ها را براساس اهمیت اولویت‌بندی نمایند و سپس نقاط قوت و نقاط ضعف هر یک از روش‌ها را به تفکیک بنویسند. سپس پاسخ‌های خود را با دوستانشان مقایسه کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۹

با یادآوری منابع معتبر علمی، از هنرجویان بخواهید با جست‌وجو در منابع علمی، فهرستی از روش‌های آموزش خانواده در یک مرکز پیش از دبستان تهیه کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۳۰

از هنرآموزان بخواهید روشوری در مورد ضرورت و اهمیت آموزش خانواده برای والدین به صورت فردی تهیه کنند و در کلاس ارائه دهند.

تمرین کنید

برای کسب شایستگی توسط هنرجویان، از آنها بخواهید قسمت «تمرین کنید» را انجام دهند و پرسش‌های خود را در این زمینه در کلاس مطرح کنند.

خودارزیابی

از هنرجویان بخواهید با توجه به راهنمای «خودارزیابی» آن را کامل کنند و نتیجه را بررسی کنید. در صورت مشاهده مواردی که بیانگر کمبود آموخته‌های هنرجویان است، آنها را راهنمایی کنید و مطالب را در زمینه مربوط به آنها مرور کنید و اشکالات موجود را با طراحی تمرینات مختلف رفع کنید.

واحد یادگیری ۵ کنترل ورود و خروج کودکان

واحد یادگیری در یک نگاه

این قسمت پنجمین پودمان کتاب پرورش مهارت‌های ارتباطی و مشارکتی با عنوان کنترل ورود و خروج کودکان است. زمان آموزش ۶۰ ساعت است که به صورت ۲۴ ساعت نظری و ۳۶ ساعت عملی تدریس می‌شود. بسته یادگیری این پودمان شامل کتاب درسی، کتاب راهنمای هنرآموز و کتاب همراه هنرجو، فیلم و پوستر آموزشی است. مسیر یادگیری و ساعت آموزشی هر مرحله از این واحد یادگیری با احتساب ۴۰٪ نظری و ۶۰٪ عملی است.

هدف توانمندسازی ۱-۵: ورود کودکان به مرکز پیش از دبستان را توضیح دهد.

با تقسیم کلاس به چند گروه، از هنرجویان بخواهید با توجه به نمودار ۱، در مورد دامنه ارتباطات کودک با یکدیگر گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، با توجه به شکل مربوط، در مورد شرایط علاقه‌مند کردن کودک به مهد با یکدیگر گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲

با تقسیم کلاس به چند گروه، از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی کارت‌های شناسایی برای ورود کودکان بالای ۳ سال طراحی کنند و در کلاس ارائه دهند. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب زیر استفاده کنید.

فعالیت ۳

کارت شناسایی کودکان بسیار مهم است. آنها حاوی اطلاعاتی درباره کودکان هستند که می‌توانند در بعضی از شرایط اضطراری نظیر گم شدن کودک یا حوادث احتمالی، کمک‌کننده باشند. برای کارت شناسایی بهتر است:

دانشتنی‌های
هنرآموز

۱ یک عکس جدید از کودک را انتخاب کنید. چهره کودک در تصویر باید کاملاً مشخص باشد.

۲ اطلاعاتی را که می‌خواهید روی کارت قرار دهید، تعیین کنید. این اطلاعات ممکن است شامل موارد زیر باشند:

- نام کودک
- تاریخ تولد کودک
- رنگ مو و رنگ چشم کودک
- گروه خونی کودک
- آلرژی و شرایط پزشکی خاص
- تلفن تماس اضطراری

فعالیت ۴

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی برای اولین روز ورود کودکان به مرکز پیش از دبستان و جذاب کردن محیط برای آنها برنامه‌ای را طراحی کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب زیر استفاده کنید.

دانستنی‌های
هنرآموز

ظاهر مرکز پیش از دبستان کار نهایی پیش از شروع سال تحصیلی، بررسی ظاهر کلی مرکز پیش از دبستان و ایمنی آن است. که باید همواره تمیز، جذاب و ایمن باشد. اغلب اولین چیزی که والدین در یک مرکز پیش از دبستان به دنبال آن هستند، پاکیزگی و ظاهر جذاب و ایمن است.

در حالی که کارکنان مرکز پیش از دبستان به ظاهر آن عادت می‌کنند، اما گاهی خانواده‌ها با اولین بازدیدها تحت تأثیر قرار می‌گیرند. بنابراین، لازم است مدیر خودش را جای یک فرد کاملاً غریبه قرار دهد و از خودش بپرسد «بیرون مرکز شبیه چیست؟ آیا نقاشی‌ها و علائم روی دیوار تازه است یا کم رنگ شده است؟ آیا ورودی مرتب و رنگ‌های مورد استفاده در آن جذاب است؟ و غیره».

اغلب قسمت‌های مختلف فضای باز و بسته مرکز از بیرون قابل مشاهده است. باید توجه داشت که چه نوع وسیله‌ای دیده می‌شود؟ آیا از آن وسیله استفاده می‌شود؟ آیا وسایل به خوبی محکم شده‌اند و سالم هستند؟ آیا وسایل برای جذب کودکان یا فقط برای بزرگسالان طراحی شده‌اند؟ آیا فضای باز برای بازی کودکان وجود دارد؟ زمانی که بازدیدکنندگان به ساختمان وارد می‌شوند، ابتدا چه چیزی می‌بینند؟ آیا ورودی ساختمان به نحوی ترتیب داده شده است که کسی به آنها خوشامد بگوید؟ آیا مکانی برای نشستن وجود دارد؟ آیا مکان پذیرش، ظاهر زیبایی دارد؟ آیا مکان‌هایی (مانند اتاق‌های مشاهده والدین) وجود دارد که برای والدین جالب باشد؟ آیا قسمت‌های مختلف تمیز و عاری از بوهای ناخوشایند است؟ تأثیرات حسی بازدیدکنندگان از محیط برای اولین بار بسیار مهم است. بنابراین زیبایی ظاهر مرکز پیش از دبستان به عنوان تبلیغات برای جلب توجه مثبت والدین عمل می‌کند.

فعالیت ۵

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، با توجه به تجارب خود از بازدیدهای انجام شده از مراکز پیش از دبستان، در مورد نحوه سامان‌دهی ورود کودکان با یکدیگر گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۶

از هنرجویان بخواهید برای حضور و غیاب کودکان ۳ سال به بالا در مرکز پیش از دبستان، یک فرم طراحی کنند که کودکان در ثبت حضور و غیاب خود در آن مشارکت داشته باشند. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانید از مطالب صفحه بعد استفاده کنید.

حضور و غیاب

حضور و غیاب کردن فرصتی است برای شناختن همهٔ کودکانی که آن روز در کلاس حاضرند یا غایب‌اند. اگر در اولین روز ملاقات حضور و غیاب می‌کنید، بعد از گفتن نام هر کودک کمی مکث کنید تا کودکان همدیگر را بشناسند و اگر ممکن است یک یا دو کلمه با هر کدام صحبت کنید.

برای اینکه به کودکان کمک کنید تا نام خود و کودکان دیگر را بشناسند، می‌توانید فهرستی از اسامی آنها را روی تابلویی بیاورید. وقتی نام کودکی را می‌گویید و به او اشاره می‌کنید، لحظه‌ای صبر کنید. اگر ترتیب خواندن نام‌ها را تغییر دهید، به طوری که کودکان بیشتر به نام‌های نوشته شده تکیه کنند تا به ترتیب نام در صفحه، به سوادآموزی کودکان کمک می‌کنید. پس از مدتی کودکان به همراه شما، نام‌ها را تکرار خواهند کرد.

تابلویی به نام «چه کسی غایب است؟» درست کنید تا نام کودکانی را که آن روز غایب‌اند، روی آن بنویسید. این کار یادآور عینی این مطلب است که اگر کودکی حاضر هم نباشد، عضوی از جامعه کلاس است. هر روز وقت حضور و غیاب، از کودکانی که غایب‌اند، صحبت کنید و نامشان را بگویید. مربیانی که این عمل را انجام می‌دهند، متوجه می‌شوند وقتی کودک به مرکز برمی‌گردد، اولین کاری که انجام می‌دهد خط زدن نام خودش از فهرست غایب‌ها است.

هدف توانمندسازی ۲-۵: ورود کودکان به مرکز پیش از دبستان را کنترل کند.

از هنرجویان بخواهید از یک مرکز پیش از دبستان بازدید کنند و در مورد نحوهٔ برنامه‌ریزی ورود کودکان به مرکز گزارشی تهیه کنند و در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۷

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد راهکارهای خوشایند کردن ورود کودکان به مرکز پیش از دبستان برنامه‌ای را طراحی کنند و فهرستی از آنها را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۸

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی در مورد روش‌های ورود و پذیرش کودکان به مرکز پیش از دبستان فهرستی تهیه کنند و در بازدید از یک مرکز پیش از دبستان آن را کامل کنند.

فعالیت ۹

هدف توانمندسازی ۳-۵: خروج کودکان از مرکز پیش از دبستان را توضیح دهد.

فعالیت ۱۰

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی با توجه به شکل مربوط، در مورد ضرورت سامان‌دهی خروج کودک از مراکز پیش از دبستان گفت‌وگو کنند و نتیجه را به کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۱

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی با توجه به تجربیاتشان، در مورد حوادث هنگام ورود و خروج کودکان به مراکز پیش از دبستان گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۲

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی با توجه به آموخته‌های خود، در مورد روش‌های پیشگیری از حوادث ورود و خروج کودکان به مراکز پیش از دبستان، گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۳

از هنرجویان بخواهید پس از بازدید از یک مرکز پیش از دبستان، گزارشی از حوادث احتمالی مرکز تهیه کنند و در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۴

از هنرجویان بخواهید با توجه به منابع معتبر علمی معرفی شده، در گروه‌های کلاسی، در مورد نقش آموزش کارکنان مراکز پیش از دبستان در پیشگیری از حوادث احتمالی ورود کودکان به مراکز پیش از دبستان در منابع علمی جست‌وجو کنند و نتیجه را به صورت بروشور در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۵

از هنرجویان بخواهید در بازدید از یک مرکز پیش از دبستان، با مدیر مرکز در مورد حوادث احتمالی کودکان در ورود و خروج از مرکز مصاحبه کنند و با توجه به فرم مربوط گزارش آن را در کلاس ارائه دهند، سپس برای یک حادثه شبیه‌سازی شده گزارش آن را در فرم مخصوص پر کنند و در کلاس ارائه دهند.

هدف توانمندسازی ۴-۵: خروج کودکان از دبستان را کنترل کند.

فعالیت ۱۶

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد مقررات خروج از هنرستان خود در موقعیت‌های مختلف (زمان آموزش، اتمام آموزش، بیماری یا حادثه پیش آمده) گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد مقررات تحویل کودک به والدین در مراکز پیش از دبستان با توجه به آنچه که یاد گرفته‌اند، فهرستی تهیه کنند و در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۷

از هنرجویان بخواهید در بازدید از مرکز پیش از دبستان، در مورد مقررات تحویل کودک به والدین گزارشی تهیه کنند و فهرست تهیه شده در فعالیت قبل را کامل کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۸

هدف توانمندسازی ۵-۵: روش‌های کنترل وسایل نقلیه و مسئولان رفت و آمد کودکان در مرکز پیش از دبستان را توضیح دهد.

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی با توجه به تجربیات خودشان، در مورد ایمنی سرویس حمل و نقل مرکز پیش از دبستان گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۱۹

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در خصوص ضرورت و اهمیت وسایل نقلیه ایمن گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۰

از هنرجویان بخواهید از روزنامه‌ها یک خبر در خصوص حوادث مرتبط با سرویس رفت‌وآمد کودکان را انتخاب کنند و در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۱

هدف توانمندسازی ۵-۶: وسایل نقلیه و مسئولان رفت و آمد کودکان در مرکز پیش از دبستان را کنترل کند.

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی با توجه به شکل مربوط، در مورد مشکلات سرویس هنرستان زمانی که در مسیر خراب می‌شود، گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۲

فعالیت ۲۳

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد استانداردهای ایمنی و بهداشتی وسایل نقلیه از آیین‌نامه موجود در همراه هنرجو بررسی کنند و نتیجه را به صورت فهرست و آرسی در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۴

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در مورد مقررات سرویس نقلیه هنرستان خود و مسئولان رفت و آمد گفت‌وگو کنند و نتیجه را در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۵

از هنرجویان بخواهید در بازدید از یک مرکز، در مورد نتایج مثبت و منفی استفاده از سرویس حمل و نقل برای کودکان با والدین مصاحبه کنند و نتیجه را به صورت فهرستی در یک کارت طوماری در کلاس ارائه دهند.

فعالیت ۲۶

از هنرجویان بخواهید در گروه‌های کلاسی، در بازدید از یک مرکز پیش از دبستان، فهرست و آرسی‌های تهیه شده در مورد سرویس حمل و نقل و مسئولان رفت و آمد مرکز را کامل کنند و نتیجه را در کلاس گزارش دهند.